

ОСНОВИ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Перший (бакалаврський)</i>
Галузь знань	<i>Для всіх</i>
Спеціальність	<i>Для всіх</i>
Освітня програма	<i>Для всіх</i>
Статус дисципліни	<i>Вибіркова</i>
Форма навчання	<i>заочна</i>
Рік підготовки, семестр	<i>2 курс, осінній / весняний семестр</i>
Обсяг дисципліни	<i>2 кредити (60 год) Лекційних занять: 6 год. Практичних занять: 2 год. Самостійна робота студентів: 52 год.</i>
Семестровий контроль/ контрольні заходи	<i>Залік</i>
Розклад занять	<i>http://rozklad.kpi.ua/</i>
Мова викладання	<i>Українська</i>
Інформація про керівника курсу / викладачів	<i>Лектор: викладачі кафедри економіки і підприємництва https://keip.kpi.ua/колектив-кафедри/ Семінарські заняття: викладачі кафедри економіки і підприємництва https://keip.kpi.ua/колектив-кафедри/</i>
Інформаційне забезпечення	<i>Силабус, навчальний посібник, термінологічний словник, презентації лекцій. Господарський кодекс, Цивільний кодекс України, Податковий Кодекс, Кодекс законів про працю, інші нормативно-правові акти України</i>
Розміщення курсу	<i>На електронних ресурсах КПІ ім. Ігоря Сікорського</i>

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Дисципліна забезпечує формування у здобувачів освіти здатностей ухвалювати рішення із застосуванням отриманих знань по започаткуванню, впровадженню та припиненню підприємницької діяльності. Вона базується на емпіричних та теоретичних знаннях фундаментальних та професійно-практичних технологічних знаннях в широких контекстах, розумінні принципів, методів, процесів життєдіяльності людини і підприємства.

Вивчення дисципліни дозволить сформувати у студента такі програмні результати навчання:

- розуміння процесу започаткування, ведення і припинення господарської діяльності,
- розуміння мети підприємницької діяльності,
- розуміння особливостей управління об'єктами підприємницької діяльності,
- визначення напрямів ефективної роботи суб'єктів господарювання,
- знання системи державного регулювання підприємницької діяльності.

Дисципліна спрямована на посилення наступних компетентностей:

- здатність розв'язувати практичні проблеми, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов;
- здатність до аналізу та синтезу;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- здатність оволодівати сучасними знаннями;
- здатність діяти соціально-відповідально та свідомо, виявляти ініціативу та підприємливість;
- здатність реалізовувати творчий та інноваційний потенціал, планувати та реалізовувати проекти;
- здатність реалізовувати комерційну діяльність в біотехнології.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Для засвоєння матеріалу дисципліни студенти повинні мати загальні знання в рамках шкільної програми і засвоїти загальнонаукову термінологію та поняття. Отримані практичні навички та засвоєні теоретичні знання можна використовувати в подальшому житті.

3. Зміст навчальної дисципліни

РОЗДІЛ №1 СУТНІСТЬ ТА ПРАВОВІ ЗАСАДИ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Тема 1.1. Зміст підприємницької діяльності. Місце підприємництва в суспільстві

Тема 1.2. Державне регулювання підприємництва

Тема 1.3. Зовнішнє середовище функціонування суб'єкта підприємницької діяльності

Тема 1.4. Види та організаційно-правові форми підприємництва

Тема 1.5. Моделі та способи підприємницької діяльності

РОЗДІЛ №2. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ

Тема 2.1. Підприємницька ідея, її джерела, методи пошуку та етапи реалізації

Тема 2.2. Планування підприємницької діяльності

Тема 2.3. Процеси створення та припинення підприємницької діяльності

Тема 2.4. Формування організаційної структури та управління підприємницькою діяльністю

Тема 2.5. Фінансування підприємницької діяльності

Тема 2.6. Організація діяльності суб'єкта підприємництва

Тема 2.7. Економіка підприємницької діяльності

Тема 2.8. Системи оподаткування підприємницької діяльності.

Тема 2.9. Маркетингові інструменти підтримки підприємницької діяльності

Тема 2.10. Підприємницькі ризики

4. Навчальні матеріали та ресурси

Базова література

1. Основи підприємницької діяльності : підручник / за редакцією д.е.н., проф. В. М. Марченко. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського. Вид-во «Політехніка», 2022. – 515 с.
2. Підприємництво [Текст] : підручник / [С. В. Панченко, В. Л. Дикань, О. В. Шраменко та ін.]. – Харків : УкрДУЗТ, 2018. – Ч. 1. Теоретичні основи організації підприємницької діяльності. – 241 с.
3. Основи підприємництва: Підручник / [Біляк Т.О., Бірюченко С.Ю., Бужимська К.О. та ін.]; під заг. ред. Н.В. Валінкевич. - Житомир : ЖДГУ, 2019. – 492 с.
4. Основи підприємництва [Електронне видання] : методичні рекомендації до вивчення дисципліни для напрямів підготовки 6.030504 «Економіка підприємства», 6.030502 «Економічна кібернетика», 6.030503 «Міжнародна економіка», 6.030507 «Маркетинг» для денної та заочної форм навчання / НТУУ «КПІ» ; уклад. Т.П. Ткаченко. - – Електронні текстові дані (1 файл: 691 Кбайт). – К.:НТУУ «КПІ», 2016. – 34 с. – Назва з екрана. – Доступ : <http://ela.kpi.ua/handle/123456789/17689>

Додаткова література

- a) *Господарський Кодекс України //Режим доступу <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>*
- b) *Податковий Кодекс України//Режим доступу <http://sts.gov.ua/nk/>*
- c) *Цивільний Кодекс України //Режим доступу <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15>*
- d) *Митний Кодекс України // Режим доступу <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>*
- e) *Кодекс законів про працю України // Режим доступу <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>*
- f) *КВЕД 2021 // Режим доступ:у https://juridicheskij-supermarket.ua/page_kved.html*
- g) *Мельничук І. 10 найкращих підкастів про підприємництво і бізнес //Режим доступу <https://mbusinesspartner.com.ua/business-podcasts>*
- h) *Ліга сміливих: успішні підприємці України до 25. // Режим доступу <https://actfast.pro/bilshe/pronas/novina-10.html>*

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Студенти дискусійно засвоюють теоретичний матеріал у вигляді лекцій та набувають практичних навичок і умінь на практичних заняттях. Практичні заняття проходять у вигляді вирішення практичних задач; виконання тестових завдань, тощо.

Лекційні заняття

№ з/п	Тема лекції та перелік основних питань
1	<p>Лекція 1. Тема 1.1. Зміст підприємницької діяльності. Місце підприємництва в суспільстві Історія розвитку підприємництва. Сутність та роль підприємницької діяльності в суспільстві. Ознаки підприємництва. Основні функції підприємництва. Суб'єкти та об'єкти підприємницької діяльності.</p> <p>Тема 1.2. Державне регулювання підприємництва Сутність державного регулювання підприємництва. Правова база розвитку підприємництва. Обмеження в підприємницькій діяльності. Ліцензування підприємницької діяльності. Стандартизація і сертифікація.</p>
2	<p>Лекції 1. Тема 1.3. Зовнішнє середовище функціонування суб'єкта підприємницької діяльності Поняття ринку, попиту та пропозиції. Методи оцінювання попиту та пропозиції. Поняття конкуренції. Методи оцінювання та аналізування стану конкуренції та її впливу на підприємницьку діяльність.</p> <p>Тема 1.4. Види та організаційно-правові форми підприємництва Поняття форми підприємницької діяльності. Загальна характеристика приватної, колективної і державної форми підприємництва. Поняття фізичної та юридичної особи.</p> <p>Тема 1.5. Моделі та способи підприємницької діяльності Класична та інноваційна моделі підприємницької діяльності. Традиційні способи: створення нового підприємства, купівля існуючого бізнесу. Нетрадиційні способи: прямий маркетинг, пересувна торгівля, франчайзинг, надомний бізнес, вихід зі складу великої компанії.</p>
3	<p>Лекція 1. Тема 2.1. Підприємницька ідея, її джерела, методи пошуку та етапи реалізації Пошук підприємницької ідеї. Джерела ідей. Методи генерування власної підприємницької ідеї. Зміст і етапи реалізації підприємницької ідеї.</p> <p>Тема 2.2. Планування підприємницької діяльності Поняття про бізнес-план реалізації підприємницької ідеї. Процес розроблення бізнес-плану та етапи його реалізації.</p>
4	<p>Лекція 2. Тема 2.3. Процеси створення та припинення підприємницької діяльності Засновницькі документи та їх підготовка. Статутний фонд та його формування. Державна реєстрація суб'єктів підприємницької діяльності. Вибір КВЕД. Порядок відкриття рахунка суб'єкта підприємницької діяльності в установі банку. Процес припинення підприємницької діяльності.</p> <p>Тема 2.4. Формування організаційної структури та управління підприємницькою діяльністю Поняття управління підприємницькою діяльністю. Функції управління. Сутність і методи підприємницького управління. Визначення функцій, формування системи взаємозв'язків між ними, вибір організаційної структури управління. Планування персоналу. Вимоги до персоналу. Підбір та розстановка персоналу. Види договорів про працевлаштування (трудові, цивільно-трудові).</p>
5	<p>Лекція 2. Тема 2.5. Фінансування підприємницької діяльності Джерела фінансових ресурсів підприємництва, їх порівняльна характеристика.</p>

	<p>Внутрішні джерела фінансування бізнесу. Основні форми зовнішнього фінансування бізнесу.</p> <p>Тема 2.6. Організація діяльності суб'єкта підприємництва Договірне оформлення надання послуг, виконання робіт та продажу товарів. Договір купівлі-продажу. Договір підяду (виконання робіт). Договір про надання послуг. Договір оренди. Договір позики.</p>
6	<p>Лекція 2. Тема 2.7. Економіка підприємницької діяльності Поняття витрат підприємницької діяльності. Постійні та змінні витрати. Методика розрахунку рівня беззбитковості діяльності. Методи розрахунку витрат. Ціноутворення в підприємстві. Поняття доходу та прибутку суб'єкту підприємництва. Види прибутку. Показники оцінювання ефективності підприємницької діяльності.</p>
7	<p>Лекція 3. Тема 2.8. Системи оподаткування підприємницької діяльності. Сутність податків та загальні основи оподаткування. Класифікація та види податків в Україні. Прямі та непрямі податки. Способи сплати податків у підприємстві. Загальна та спрощена системи оподаткування. Оподаткування прибутку підприємств. Єдиний податок. Фіксований податок. Збори і цільові відрахування, які сплачують підприємства. Місцеві податки і збори. Особливості оподаткування суб'єктів малого бізнесу.</p>
8	<p>Лекція 3. Тема 2.9. Маркетингові інструменти підтримки підприємницької діяльності Поняття, значення та види маркетингових інструментів підтримки підприємницької діяльності. Маркетингові комунікації. Реклама. Нові методи збуту товарів: Internet-комерція, реалізація товарів за каталогами, виставкова діяльність, маркетплейс.</p> <p>Тема 2.10. Підприємницькі ризики Причини підприємницьких ризиків. Сутність та основні види ризиків. Управління підприємницьких ризиками. Механізм зменшення підприємницьких ризиків.</p>

Практичні заняття

№ з/п	Тема практичного заняття та перелік основних питань
1	<p>Практичне заняття 1. Форми, моделі та способи підприємницької діяльності.</p> <ol style="list-style-type: none"> Організаційно-правові форми підприємницької діяльності. Моделі підприємницької діяльності. <p>Мета: формування знань щодо вибору форми, моделі та способу підприємницької діяльності</p>
2	<p>Практичне заняття 1. Підприємницька ідея та планування її реалізації</p> <ol style="list-style-type: none"> Підприємницька ідея, її джерела, методи пошуку та етапи реалізації <p>Мета: сформувати практичні навички використання джерел та методів генерування підприємницьких ідей та планування їх реалізації</p>
3	<p>Практичне заняття 1. Створення, реєстрація та управління підприємницькою діяльністю.</p> <ol style="list-style-type: none"> Порядок створення та реєстрації підприємства. <p>Мета: набуття навичок реєстрації підприємства, визначення переліку операцій та функцій підприємницької діяльності, побудова структури управління підприємством.</p>
4	<p>Практичне заняття 1. Фінансування підприємницької діяльності</p>

	План: 1. Порівняльна характеристика джерел фінансування підприємницької діяльності. Мета: формування навиків договірних взаємовідносин та розрахункових операцій в підприємницькій діяльності; вибір джерела фінансування підприємництва
	Залік

6. Самостійна робота студента

№ з/п	Назва теми, що вноситься на самостійне опрацювання	Кількість годин СРС
1	Зміст підприємницької діяльності. Місце підприємництва в суспільстві	2
2	Державне регулювання підприємництва	2
3	Зовнішнє середовище функціонування суб'єкта підприємницької діяльності	3
4	Види та організаційно-правові форми підприємництва	5
5	Моделі та способи підприємницької діяльності	3
6	Підприємницька ідея, її джерела, методи пошуку та етапи реалізації	3
7	Планування підприємницької діяльності	2
8	Процеси створення та припинення підприємницької діяльності	3
9	Формування організаційної структури та управління підприємницькою діяльністю	2
10	Фінансування підприємницької діяльності	4
11	Організація діяльності суб'єкта підприємництва	4
12	Економіка підприємницької діяльності	3
13	Системи оподаткування підприємницької діяльності.	6
14	Маркетингові інструменти підтримки підприємницької діяльності	2
15	Підприємницькі ризики	2
16	Підготовка до заліку	6
	ВСЬОГО	52

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Дисципліна «Основи підприємницької діяльності» забезпечує формування у студентів теоретичних знань та практичних умінь на основі:

- проведення лекцій;
- практичних занять;
- самостійної роботи студентів;
- проведення заліку.

Правила відвідування занять: Відвідування занять, як лекційних так і практичних є обов'язковим.

Правила поведінки на заняттях: на заняттях необхідно поставити телефони на беззвучний режим.

Правила призначення заохочувальних та штрафних балів (загальною сумою не більше 10 балів):

- участь у конференції, написання тез – плюс 5 балів;
- пред'явлення сертифікатів про проходження курсів з організації підприємницької діяльності - плюс 5 балів.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Оцінювання результатів навчання студента здійснюється за результатами тестування. Тести охоплюють базові поняття тем курсу.

Критерії оцінювання:

- «відмінно» - не менше 95% правильних відповідей;
- «дуже добре» - 85%-94% правильних відповідей;
- «добре» - 75%-84% правильних відповідей;
- «задовільно» - 65% -74% правильних відповідей;
- «достатньо» - 60%-64% правильних відповідей;
- «незадовільно», - менше 60% правильних відповідей.

Набрані бали за тестування переводяться до залікової оцінки згідно з таблицею:

<i>Кількість балів</i>	<i>Оцінка</i>
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено викладачами кафедри економіки і підприємництва

Ухвалено кафедрою економіки і підприємництва (протокол № 17 від 02.06.2021 р.)

Погоджено Методичною радою університету (протокол № 3 від 27.01.2022 р.)